

Handreiking voor medewerkers: hoe te handelen bij seksuele intimidatie?

Definitie

Van seksuele intimidatie is sprake als een persoon ongewenst seksueel getint gedrag jegens een ander vertoont. Dit gedrag kan diverse vormen aannemen:

- verbaal (opmerkingen, insinuaties);
- non-verbaal (kijken, bepaalde gebaren);
- fysiek (aanraken).

1. Wanneer moet u actie ondernemen?

Onderneem in de volgende gevallen altijd actie:

- als u last hebt van seksueel getinte opmerkingen of aanrakingen;
- als u ziet dat het anderen overkomt;
- als u non-verbaal gedrag van de ander als seksueel intimiderend ervaart;
- als u last hebt van intiem of seksistisch gedrag van collega's onderling;
- als de sfeer op het werk wordt bedorven;
- als u zich niet veilig voelt op het werk;
- als uw werk, uw beoordeling of de wijze waarop er met u wordt omgegaan, beïnvloed wordt door uw weigering om op avances in te gaan.

2. Wat kunt u zelf doen?

U kunt het volgende doen om te voorkomen dat seksuele intimidatie verergert of uit de hand loopt:

- spreek de dader aan (bijvoorbeeld: 'ik voel mij ongemakkelijk als u opmerkingen maakt over ...')
- benoem het gedrag dat u hindert zo concreet mogelijk: beschrijf precies om welke opmerkingen of handelingen het gaat;
- geef aan hoe u wél bejegend en aangesproken wilt worden;
- zoek steun bij een collega;
- toets uw ideeën over gewenst en ongewenst gedrag bij een buitenstaander.

3. Wat kunt u verwachten als u degene aanspreekt van wiens gedrag u last heeft?

Omdat het bij seksuele intimidatie vaak om subjectieve ervaringen gaat, kunt u heel verschillende reacties van de 'dader' verwachten. Wees daarop voorbereid, houd rekening met reacties zoals:

- ontkenning dat de dader het gedrag als seksuele intimidatie heeft bedoeld;
- het bagatelliseren van uw mening en u 'kinderachtig' of 'preuts' noemen;
- zielig doen ('U ruïneert mijn carrière met uw aantijgingen...');
- agressief worden en u beschuldigen van valse aangifte.

Maar let op: de reactie hoeft zeker niet altijd negatief te zijn. Het is ook mogelijk dat de ander u serieus neemt en zegt dat hij er in het vervolg rekening mee zal houden. Bijvoorbeeld omdat hij zich niet bewust was van het effect van zijn gedrag. Overigens kan ook een eerste negatieve reactie er toch voor zorgen dat het gedrag stopt. De dader weet nu dat u er niet van gediend bent.

Arbocatalogus architecten

4. Wat kunt u doen als de ander negatief reageert?

Als de ander niet reageert zoals u zou willen, is het volgende van belang:

- blijf bij uw boodschap;
- ga niet in discussie;
- buig niet voor boosheid;
- herhaal steeds uw eigen boodschap.

5. Wat moet u zeker niet doen?

Doe het volgende in elk geval niet:

- denken dat het aan uzelf ligt;
- denken dat u preuts of kleinzielig bent;
- denken dat het vanzelf wel over gaat.

6. Wat kunt u doen als u ziet of hoort dat een collega van u dit overkomt?

Uw kunt uw collega enorm van dienst zijn door:

- hem serieus te nemen;
- het in intimiderende situaties voor hem op te nemen;
- niet af te wachten of uw collega zelf wat doet;
- te vragen of hij het gedrag acceptabel of hinderlijk vindt;
- met goedvinden van uw collega de leidinggevende te informeren;
- uw collega te stimuleren om zelf de leidinggevende te informeren.

7. Wie schakelt u in en wanneer?

Zorg dat u er niet alleen voor staat en dat seksuele intimidatie effectief wordt aangepakt:

- schakel uw leidinggevende in als u een machtsstrijd verwacht;
- schakel uw leidinggevende in als de pleger hiërarchisch boven u staat;
- schakel de leidinggevende van uw baas in als die laatste de dader is;
- schakel de vertrouwenspersoon in als u advies of coaching nodig heeft;
- schakel zo nodig de bedrijfsarts, het bedrijfsmaatschappelijk werk en/of de personeelszorg in;
- doe aangifte bij de politie als het gaat om strafbare feiten zoals stalking, aanranding of verkrachting.

8. Ten slotte

Tot slot enkele algemene aanbevelingen:

- leg vast op papier wat er gebeurt: de woorden die de dader gebruikt, de momenten waarop het gedrag plaatsvindt, hoe vaak het voorkomt, welk effect het op u heeft;
- wees niet bang, ga niet geloven wat die ander zegt;
- laat u niet overmeesteren door het probleem;
- bewaar mailtjes of sms'jes als bewijs;
- laat bij lastig vallen/stalking ongewenste mailtjes in een aparte mailbox binnen komen. Zo kunt u ze bewaren zonder dat u ze zelf hoeft te lezen.